

Advocata Croatiae

List svetišta i župe Majke Božje Remetske
Uskrs 2023. :: Zagreb
godina 27. :: broj 80 :: cijena 4E

www.zuparemete.net

Sretan Uskrs!

Sretan Uskrs cijeli ovozemaljski život

Vlado Čutura

Najveći događaj u povijesti čovječanstva za kršćane je Uskrs. Nije to nikakva ideologija, nego stvarnost. Svjedoci Isusova uskrsnuća bili su različitih zvanja, zanimanja i spolova, a promišljanjem o njihovim svjedočanstvima koje su ostavili, uočljivo je da se oni nisu borili protiv ideologija koje su od ovoga svijeta. Svaka ideologija je kratkog daha, pa i najmoćnija carstva građena na ideologiji su propala. Uskrsli Krist je pokazao primjerom Bogočovjeka da je sve satkano u tri stvari – muka, smrt i uskrsnuće. Sve iz ljubavi prema čovjeku. Kršćanin okrenut trijumfalizmu i samo vanjskim slavljinama, pokazuje svoju moć i blještavilo. Nažalost, takvo stanje zapravo još uvijek nije u potpunosti prestalo pa niti u Crkvi. Stječe se dojam da se kršćanske karizme pomalo gube u suvremenom društvu, a čvrsta vjera sagrađena na Kristu i u Kristu pomalo blijedi. Uostalom i redovničke zajednice ne mogu više popuniti svoje samostane. Gdje je nestala karizma i svjedočanstvo? I roditelji se sve češće gube u autentičnom svjedočenju kršćanskih vrijednosti svojoj djeci. Ne da ih imperativno tjeraju na neko plemenito djelo ili molitvu, nego da roditeljskom karizmom i ljubavi pokažu svjetlost života. Puno je primjera iz Isusova života, a posebno njegov uzlazak na Golgotu. Veronika je mogla pobjeći, a ne davati Isusu rubac, pa i Šimun Cire-

nac je mogao pobjeći. Snaga vjere koja se može izjednačiti s ljubavlju privukla ih je, i nisu okrenuli glavu od ljudske patnje. Današnjost se ništa ne razlikuje od prošlosti, brojni se sakriju u svoje zidine, u svoje mentalne ljubimce i sami sebi su dostatni. Ispune slovo zakona, a ljubav ostave po strani! Najčešće im je ostalo za kritizirati tko se ne uklapa u njihove ideološke profile. Kršćanstvo ne smije biti ideologija i puka religija, jer to upada u sablazan. »Tko sablazni jednoga od ovih najmanjih (...) bilo bi mu bolje da mu se o vrat objesi mlinski kamen pa da potone u dubinu morsku' (Mt 18, 6). Sablazan je teška kad je uzrokuju oni koji su po naravi ili po službi dužni druge učiti i odgajati. Isus to prigovara pismoznancima i farizejima: uspoređuje ih s grabežljivim vucima u ovčjoj koži.«

Papa Franjo u jednoj od svojih poruka kaže: »Kristov križ znak je nade koji ne razočarava; i govori nam da se u Božjem planu spasenja ne gubi nijedna suza, nijedan jecaj. Molimo Gospodina da nam dà milost da mu služimo i da ga prepoznamo te da ne dopustimo da ga prodamo za novac«. Križ je poput svjetionika, a do njegova konačna podizanja s vjerom u Uskrsloga potrebni smo i ljudske i Božje pomoći. Otvorena srca s vjerom u Uskrs, čekamo i svoje uskrsnuće. Sretan Uskrs, ali ne samo jedan dan nego cijeli ovozemaljski život.

IMPRESSUM

Izdavač: Župa Uznesenja BDM - Remete
Za izdavača: o. Antonio-Mario Čirko
Adresa uredništva: Česmičkoga 1, 10000 Zagreb
Telefon: 01/4500 500
E-adresa: zupa.remete@gmail.com
Glavni urednik: o. Antonio-Mario Čirko
Izvršni urednik: Vlado Čutura

Fotografija na naslovnici: Procesija na Malu Gospu 2022.
Fotografirali: Šime Lugarov, arhiva Svetišta M. B. remetske
ZAGREBAČKA BANKA: HR2923600001101548338
PRIVREDNA BANKA: HR3323400091100230477
ISSN: 1331-4092
Graficka priprema: Slavica Čutura
Tisak: M-PRINT, Zagreb
Časopis izlazi tri puta godišnje: za Božić, Uskrs i Veliku Gospu

5

77. 78. (NAD)BISKUP
ZAGREBAČKI

**Nadbiskup
koadjutor
mons. dr.
Dražen Kutleša**

7

Domoljublje i ljubav

• *Pravo domoljublje stoga, poziva nas i na svojevrsnu odgovornost prema drugima, ali i odgovornost prema sebi samima. Ljubiti je osnova domoljublja, ali u suvremenim društvima narcizma, to je nešto što tek moramo usavršiti.*
doc. dr. sc. Erik Brezovec

10

**Umjesto
podjela, hajki
i etiketiranja,
izborimo se za
dijalog i istinu!**

• *A u svim dubokim prijemorima prva žrtva je dijalog, koji nam je u ovakvom svijetu potrebniji više nego ikad, a potom strada istina, za koju postoji sve manje zanimanje u svijetu dojmova.*
prof. dr. sc. Božo Skoko

16

**Razlika između
doživotnog
i dosmrtnog
uzdržavanja**

• *Dosmrtno uzdržavanje nosi velike rizike, dok je doživotno uzdržavanje 'koliko-toliko' pravno zaštićeno.*
dr. sc. Šime Savić

24

HODOČAŠĆE REMETSKJE ŽUPE U SVETU ZEMLJU

Prvi izravni prijenos uživo

• *Brojni sudionici su putem Facebooka bili dionicima hodočašća*

- 4 Meditacija - Bogu je svaki čovjek važan - o. Antonio-Mario Ćirko
- 15 »Lakše je kritizirati nego kreirati« - o. Antonio-Mario Ćirko
- 18 Drugi remetski kreatorij
- 22 U župnoj zajednici treba zaživjeti snažniji pastoral za ranjivije skupine - Vlado Čutura

- 23 »Ulični Božić« okupio ih u zajedništvo - (V.Č.)
- 34 Krsni kumovi - Zlatko Šušnić
- 35 Uskrni ponedjeljak s Maricom Svedrec - Zlatko Šušnić
- 36 Mediji postaju oblikovatelji života mladog čovjeka - Jadranka Bizjak Igrec

- 38 Glazba u službi zdravlja - Slavica Čutura
- 40 Taizé susret u Rostocku
- 43 Andraž Mirt iz Slovenije došao raditi u Hrvatsku - (V.Č.)
- 44 Sindrom kršćanskog hrčka (V.Č.)
- 46 Stranice za školarce
- 47 Matice

USKRS - VRATA VJEČNOSTI

Bogu je svaki čovjek važan

Isusov dolazak među nas ljude govori nam o Božjoj ljubavi, dobroti i milosrđu. Našemu Gospodinu bio je važan svaki čovjek. Zato mu nije bilo teško da obilazi ne samo gradove i sela, nego i zaseoke, osamljene i zaboravljene kuće. Nitko nije govorio kao Isus. On je donio slobodu za razliku od farizeja i pismoznanaca koji su nametali obdržavanje zakona, bez srca i bez ikakve dubine. Isus je zakon dopunio sa svojim središtem, a to je Ljubav. No, da

se nije dogodio Uskrs, sve ovo ne bi imalo smisla. Da je sve ostalo na Isusovoj muci i smrti, ostao bi zapamćen kao jedan od velikih ljudi u povijesti koji su zaustavljeni zloćom i ljubomorom nekolicine zlih ljudi. No, Isus već na križu naviješta da smrt nije kraj obećavajući razbojniku da će biti s njime u raju. Isus na križu objedinjuje svoju patnju i svoju ljubav za čovjeka, te time otvara vrata vječnosti svakome od nas.

Blagoslovljen vam Uskrs!

Autor:

o. Antonio-Mario Čirko

77. 78. (NAD)BISKUP ZAGREBAČKI

Nadbiskup koadjutor

mons. dr. Dražen Kutleša

Zagrebačka nadbiskupija, kojoj pripada župa Uznesenja Blažene Djevice Marije u Remetama, dobila je mons. dr. Dražena Kutlešu koji je imenovan zagrebačkim nadbiskupom koadjutorom, u praksi znači da će preuzeti najveću nadbiskupiju koja je u sastavu Hrvatske biskupske konferencije. Prema povijesti (nad)biskupije, to je 77. ili 78. biskup ili nadbiskup koji će duhovno i pastoralno sa svojim suradnicima voditi pastoralnu duhovnu i skrb o vjernicima. Između brojke 77. ili 78. valja napomenuti da je Eberhard (1397. – 1406.) u dva navrata bio na čelu biskupije, dakle ponovno (1410. – 1419.).

Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj od 14. veljače 2023. priopćila je da je papa Franjo imenovao koadjutorom Zagrebačke nadbiskupije mons. Dražena Kutlešu koji je bio na dotadašnjoj službi splitsko-makarskog nadbiskupa.

Nadbiskup Kutleša rođen je u Tomislavgradu 25. rujna 1968., od oca Kreše i majke Danice r. Ćurić. Za svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije zaređen 1993. u kojoj je obnašao razne službe. Na Papinskom sveučilištu »Urbaniana« u Rimu doktorirao 2001. iz kanonskog prava. Od 2006. do 2011. bio je djelatnik Kongregacije za biskupe u Vatikanu. Od 2011. je vanjski suradnik Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenta. Papa Benedikt XVI imenovao ga je 2011. biskupom koadjutorom Porečke i Pulske biskupije, a za biskupa je zaređen 10. prosinca 2011. u Poreču. U službi dijecezanskog pastira naslijedio je mons. Ivana Milovana 2012. Zatim je splitsko-makarskog nadbiskupa naslijedio 2022. Papa Franjo ga je 13. srpnja 2022. imenovao članom Dikasterija za biskupe. U listopadu 2022., izabran je za predsjednika HBK. U tijelima HBK obnaša službe predsjednika Stalnog vijeća, predsjednika Pravne komisije i predsjednika Biskupske komisije za odnose s državom. Po dolasku u Zagrebačku nadbiskupiju, svjestan odgovornosti djelotvorno se uključio u njezinu svakidašnjicu.

Zagrebačka nadbiskupija u svom povijesnom hodu imala je 75 biskupa i nadbiskupa. Ako bi se dvokratno biskupovanje biskupa Eberharda brojilo dva puta, onda bi bilo 77 (nad)biskupa. Bilo je tu izuzetnih osoba, poput biskupa Stjepana II. (1225.-1247.) i Bl. Augustina Kažotića (1303.-1322.) u srednjem vijeku, preko graditelja i obnovitelja prvostolnice, kao i branitelja domovine Hrvatske u stoljećima okupacija i raznih ratova, do velikih nadbiskupa u 19. i 20. stoljeću na čelu s kardinalima Bl. Alojzijem Stepincem, dr. Franjom Šeperom i Franjom Kuharićem, kada su pokrenute brojne aktivnosti, te se mnogo radilo na izgradnji žive Crkve i vjerskog života. Sadašnji nadbiskup Josip Bozanić 76. zagrebački (nad)biskup. U knjizi »Zagrebački biskupi i nadbiskupi« navedeni su svi dosadašnji (nad)biskupi.

1. Duh (1094.)
2. Bartolomej (1095.)
3. Sigismund (oko 1102.)
4. Manases (oko 1103.)
5. Francika (1114. – 1131.)
6. Macilin (oko 1134.)
7. Verblen (oko 1142.)
8. Gotšald (oko 1156.)
9. Bernald (1162. – 1172.)
10. Prodan (1172. – 1185.)
11. Ugrin (1185. – 1188.)
12. Dominik (1190. – 1206.)
13. Gothard (1206. – 1214.)
14. Stjepan I. (1214. – 1225.)
15. Stjepan Babonić (1225. – 1247.)
16. Filip (1247. – 1262.)
17. Timotej (1262. – 1287.)
18. Antun (1287.)
19. Ivan (1288. – 1295.)
20. Mihalj (1295. – 1303.)
21. Bl. Augustin Kažotić (1303. – 1322.)
22. Jakob I. (1322. – 1326.)
23. Ladislav iz Kabola (1326. – 1343.)
24. Jakob iz Piacenze (1343. – 1348.)
25. Dionizij (1349. – 1350.)
26. Nikola I. (1351. – 1356.)
27. Stjepan III. (1356. – 1375.)
28. Demetrij I. (1376. – 1378.)
29. Pavao Horvat (1379. – 1386.)
30. Ivan Smilo Bohemus (1386. – 1394.)
31. Ivan Šipuški (1394. – 1397.)

32. Eberhard (1397. – 1406.)
33. Andrija Scolari (1406. – 1410.)
- (34.) Eberhard, ponovno (1410. – 1419.)
- 34.(35.) Ivan Alben (1421. – 1433.)
- 35.(36.) Benedikt de Zolio (1440. – 1453.)
- 36.(37.) Toma de Debrenthe (1454. – 1463.)
- 37.(38.) Demetrije Čupor Moslavački (1465.)
- 38.(39.) Osvald Thuz Svetoladislavski (1466. – 1499.)
- 39.(40.) Luka Baratin (1500. – 1510.)
- 40.(41.) Ivan Bakač (1511. – 1518.)
- 41.(42.) Šimun Erdedski (1518. – 1543.)
- 42.(43.) Nikola Olah (1543. – 1547.)
- 43.(44.) Volfgang Đulski (1548. – 1550.)
- 44.(45.) Pavao Gregorijanec (1550. – 1554.)
- 45.(46.) Matija Bruman (1557. – 1563.)
- 46.(47.) Juraj Drašković (1563. – 1578.)
- 47.(48.) Ivan Kranjčić Moslavački (1578. – 1784.)
- 48.(49.) Petar Herešinečki (1585. – 1587.)
- 49.(50.) Gašpar Stankovački (1588. – 1596.)
- 50.(51.) Nikola Zelnicaj Stepanić (1598. – 1602.)
- 51.(52.) Šimun Bratulić (1603. – 1611.)
- 52.(53.) Petar Domitrović (1611. – 1628.)
- 53.(54.) Franjo Ergelski (1628. – 1637.)
- 54.(55.) Benedikt Vinković (1637. – 1642.)
- 55.(56.) Martin Bogdan (1643. – 1647.)
- 56.(57.) Petar Petretić (1648. – 1667.)
- 57.(58.) Martin Borković (1667. – 1687.)
- 58.(59.) Aleksandar Ignacije Mikulić Brokunovečki (1688. – 1694.)
- 59.(60.) Stjepan Selišćević (1694. – 1703.)
- 60.(61.) Martin Brajković (1703. – 1708.)
- 61.(62.) Mirko Esterhazi Galantski (1708. – 1722.)
- 62.(63.) Juraj Branjug (1723. – 1747.)
- 63.(64.) Franjo Klokušić (1748. – 1751.)
- 64.(65.) Franjo Thauszy (1751. – 1769.)
- 65.(66.) Ivan Paxy (1771.)
- 66.(67.) Josip Galjuf (1772. – 1786.)
- 67.(68.) Maksimilijan Vrhovac Rakitovečki (1787. – 1827.)
- 68.(69.) Aleksandar Alagović (1829. – 1837.)
- 69.(70.) Juraj Haulik Varaljski, kardinal (1837. – 1852. – 1869.)
- 70.(71.) Josip Mihalović, kardinal (1870. – 1891.)
- 71.(72.) Juraj Posilović (1894. – 1914.)
- 72.(73.) Antun Bauer (1914. – 1937.)
- 73.(74.) Bl. Alojzije Stepinac, kardinal (1937. – 1960.)
- 74.(75.) Franjo Šeper, kardinal (1960. – 1969.)
- 75.(76.) Franjo Kuharić, kardinal (1970. – 1997.)
- 76.(77.) Josip Bozanić, kardinal (1997.-)

Domoljublje i ljubav

- *Pravo domoljublje stoga, poziva nas i na svojevrsnu odgovornost prema drugima, ali i odgovornost prema sebi samima. Ljubiti je osnova domoljublja, ali u suvremenim društvima narcizma, to je nešto što tek moramo usavršiti.*

Autor:
doc.dr.sc. Erik Brezovec

Domoljublje se vrlo jednostavno može definirati kao ljubav prema domovini. No u naizgled jednostavnoj definiciji, postoji izvjesna složenost. Prije svega tu je pojam ljubavi koji vrlo često uzimamo zdravo za gotovo te u aroganciji vlastitog zdravorazumskog znanja mislimo da smo ga u potpunosti shvatili, a drugo, tu je i pojam domovine koja sama po sebi ne mora označavati nešto univerzalno za svakog čovjeka. No unatoč tomu, domoljublje često gledamo u okvirima nacije države i nacionalizma, a pri tom zaboravljamo da je ljubiti svoj dom zapravo vrlo intiman, afektivni osjećaj. Domoljublje u konačnici ne mora uopće predstavljati ljubav prema nekom mjestu. Ono može predstavljati ljubav prema ljudima koji nas okružuju. No kako god gledali na domoljublje – bilo da je ono usmjereno prema nekoj apstrakciji – poput države, prostora, odnosno mjesta, da je usmjereno prema nekim simbolima ili da je usmjereno prema ljudima, ono sadrži pojam koji često otežava zdravorazumsko, ali i znanstveno shvaćanje i domoljublja samog. To je već spomenuti koncept ljubavi. Ljubav usmjerena na nešto ili nekoga složena je, društveno konstruirana emocija. Emocije su nam urođene, ali nešto toliko složeno kao ljubav moramo naučiti. Ona je umijeće koje učimo kroz naše sudjelovanje u procesima društvenosti, kroz naš odnos prema drugima i odnos drugih prema nama. Ako tako shvatimo ljubav, tada ona nije nešto esencijalno čovjeku, već egzistencijal-

no. Esencija ljubavi proizlazi iz egzistencije čovjeka. Utoliko je ona toliko teška za savladati. Jer voljeti ne znači biti posesivan. Voljeti ne znači prisvajati isto kao što voljeti ne znači u strasti u potpunosti izgubiti sebe. Voljeti znači pripadati, a da se pri tom ne izgubi autentičnost nas samih. Tako je slučaj s romantičnom ljubavlju, roditeljskom ljubavlju, dječjom ljubavlju, ljubavlju prema domovini... Sve ove ljubavi proizlaze iz jedne od temeljnih čovjekovih potreba, a to je

Voljeti, ali ne izgubiti sebe, voljeti, ali ne posesivno, onemogućujući pritom i drugim ljudima da vole na svoja način. U tom smislu domoljublje, ako želimo osloboditi podčinjavanja, moramo osloboditi od fanatizma bilo kakve vrste.

potreba za udruživanjem. Prema Frommu, ta potreba za udruživanjem realizira se na tri načina. Prvi je podčinjavanje u kojemu se osoba u potpunosti prepusta volji drugog, volji nekog simbola ili apstrakcije. Kroz podčinjavanje osoba postaje dio zajednice, ali gubi sebe. Drugi način je način dominacije u kojemu druge podređujemo sebi. Druga osoba, ideja ili simbol služi nama i našim potrebama. Posrijedi je dakle, iz aspekta podčinjavanja mazohizam, a iz aspekta

dominacije, sadizam. Iako oba načina teže ostvarenju pripadnosti, ta pripadnost se ostvaruje na temelju isključivosti spram drugog i drugačijeg. Takva pripadnost nije pripadnost u punom smislu te riječi već je izraz svojevrsnog narcizma. Jedini način aktivnog ostvarenja osjećaja pripadnosti, prema Frommu je ljubav. Za njega, ljubav je *jedinstvo s nekim ili nečim izvan sebe pod uvjetom da se ne izgubi integritet svojega ja* (Fromm, 1989: 32). Dakle, ljubiti ne znači posjedovati ili biti posjedovan već aktivno sudjelovati u stvaranju odnosa temeljenog na emocijama. Tako, ljubav ne isključuje kritiku, ali ne isključuje ni predanost pojedinca nekome ili nečemu. Sve dok je ta predanost ostvarena kroz svijest o našoj vrijednosti, ona je usmjerena prema ljubavi. Ljubav se temelji na uvažavanju. Na shvaćanju i prihvatanju drugog kao nekog tko stvara i sebe i mene – nas.

Kako volimo domovinu – kako volimo ljude oko sebe?

Ako ovu raspravu usmjerimo na pitanje domoljublja, možemo se zapitati kako volimo domovinu – kako volimo ljude oko sebe? Je li domoljublje postalo u većoj mjeri usmjereno na podčinjavanje s jedne strane te dominaciju s druge? Osvrćući se na stvarnost koja nas okružuje, možemo postaviti tezu da je osjećaj podčinjavanja u okvirima domoljublja kao osjećaja pripadanja u većoj mjeri usmjeren na negaciju onoga drugog. Naime, u procesima potpune predanosti sebe samih određenim idealima, mišljenje onog drugog ili drugačijeg dolazi nam kao svojevrsna opasnost koja stvara osjećaj straha i nesigurnost, a zatim i potencijalne agresije. Mazohističko domoljublje jest domoljublje koje je usmjereno u pretjeranu glorifikaciju u jednakoj mjeri kao i ono koje je usmjereno na pretjeranu negaciju samog domoljublja. Stvarnost našeg društva jest stvarnost polariziranog oblika domoljublja. Ako se ja izjasnim kao domoljub, ovisno o kontekstu bit ću shvaćen isključivo u okvirima ustaljenih vrijednosnih pretpostavki o samom domoljublju – tako će me neki ljudi gledati kao nekog tko čuva tradiciju, vrijednosti i običaje, a drugi pak kao nemodernu osobu, zaostalu u vremenu, konzervativca i sabotera suvremenog

oslobođenja. O domoljublju u nezrelom društvu valja pričati samo u okvirima vlastitih pristaša. To je rezultat polarizacije, to je rezultat podčinjavanja pojmu domoljublja. Utoliko su podčinjeni i jedni i drugi – i oni koji u potpunosti vole svoju domovinu kao i oni koji negiraju tu ljubav.

Drugi tip devijantne pripadnosti (o pitanju domoljublja) u našem društvu također postoji. Kao što smo već spomenuli, taj tip se može svesti na sadizam odnosno na dominaciju. On je prisutan kod onih koji se domoljubljem služe. Ako se netko, naime, služi pojmom domoljublja, on/ona ga podvrgava interesima. Domoljubljem se ne služi. Služiti se domoljubljem znači manipulirati tim fenomenom u individualne/kolektivne svrhe. Služiti se domoljubljem znači svrsishodno koristiti ovu apstrakciju čime emotivni karakter odlazi u drugi plan ili čak nestaje. Sadistička orijentacija spram domoljublja zapravo je orijentacija na vlastitu korist u sjeni čega je također narcizam svoje vrste.

Fanatizam nije domoljublje

Što nam onda ostaje? Kako gledati na domoljublje? Jedini način da se nađe sadizam i mazohizam o pitanju domoljublja (pripadnosti) je ljubav koju smo spomenuli ranije. Voljeti, ali ne izgubiti sebe, voljeti, ali ne posesivno, onemogućujući pritom i drugim ljudima da vole na svoja načina. U tom smislu domoljublje, ako želimo osloboditi podčinjavanja, moramo osloboditi od fanatizma bilo kakve vrste. Domoljublje moramo osloboditi potpune predanosti kao i potpune kritičnosti. Prema domoljublju moramo biti i pozitivni i negativni. Domovinu, ljude u našoj sredini moramo voljeti, ali ne pod cijenu gubitka nas samih no isto tako, domovinu, ljude u našoj sredini moramo podvrgnuti kritikama s ciljem njihova rasta, ali i rasta nas samih. Takvo domoljublje podrazumijeva pripadnost, ali ne i strah i nesigurnost koji su česti suputnici domoljublja koje tada prerasta u nacionalizam ili pak antinacionalizam (isključivost u bilo kojem pogledu). Domoljublje utemeljeno na ljubavi kao umijeću imuna je na sadizam ili dominaciju. Dominacija se uspostavlja nad podčinjenima. Kroz domoljublje ostvareno u ljubavi kakva je opisana, svaki sadizam pada pod teretom sebe sama – ono nema snagu za ostvarenu dominaciju. Tada, svaka vrsta manipulacije pojmom domoljublja (bilo političke bilo socio-kulturne) nailazi na osudu i kritiku, ali bez gubitka ljubavi spram samog doma ili ljudi.

Pravo domoljublje stoga, poziva nas i na svojevrsnu odgovornost prema drugima, ali i odgovornost prema sebi samima. Ljubiti je osnova domoljublja, ali u suvremenim društvima narcizma, to je nešto što tek moramo usavršiti.

Umjesto podjela, hajki i etiketiranja, izborimo se za dijalog i istinu!

- *A u svim dubokim prijemorima prva žrtva je dijalog, koji nam je u ovakvom svijetu potrebniji više nego ikad, a potom strada istina, za koju postoji sve manje zanimanje u svijetu dojmova.*

Autor:
prof. dr. sc. Božo Skoko

Čini se da naše hrvatsko društvo ne može funkcionirati izvan podjela »naši i vaši«. Zapravo mnogima se svijet svodi na parolu – »Ili si uz nas, ili si protiv nas!«. Ne može se biti na »našoj« strani, a istodobno uzimati sebi za pravo nešto »naše« kritizirati. Makar ta kritika bila i dobronamjerna. Ili - nemamo mi što slušati one iz drugog tabora, makar pametno zborili. A, ne daj Bože, da bi ih netko iz naših redova smio pohvaliti, makar dobili i Nobelovu nagradu. Uvijek tu nešto smrdi, ako nisu na našoj liniji. A sve naše miriše, makar bilo sasvim očito da baš i nije tako. Lakše je svijet i ljude oko sebe staviti u unaprijed definirane pretince, odnosno prilagoditi ga svojim stereotipnim razmišljanjima nego priuštiti malo objektivnog sagledavanja stvarnosti. Ovo drugo iziskuje

malo iskrenosti, poštenja, pogleda u zrcalo, naprezanja moždanih vijuga, a možda i sukoba sa svojim, dok je stereotipno sagledavanje društva i politike daleko jednostavnije. A nekima i unosnije! Problemom stereotipa u doživljavanju svijeta oko nas među prvima se bavio Walter Lippmann točno prije stotinu godina. I čini se da se neke stvari uopće nisu promijenile, iako smo postali obrazovaniji i informiraniji. U svojoj kulturnoj knjizi *Javno mnijenje* iz 1922. piše kako ljudi bezuvjetno poštuju stereotipe kao obranu našeg položaja u društvu. Znamo da možda ne predstavljaju cjelovitu sliku svijeta, ali predstavljaju sliku mogućeg svijeta kojem smo se mi prilagodili. U tom svijetu ljudi i stvari imaju svoja dobro poznata mjesta i rade očekivane stvari, piše taj američki pisac i politički komentator, jer »u tom se svijetu dobro osjećamo, mi mu pripadamo, njegovi smo članovi i u njemu se znamo snaći«. Stereotipi su, prema njemu, bastioni naše tradicije, a njegove zidine nam pružaju sigurnost na mjestu što ga zauzimamo, jer stereotip ispunjava naše predrasude tako što daje jasnoću i sklad našem dinamičnom i kaotičnom svakodnevnom iskustvu. Dakle, u tom svijetu, ljudi i stvari imaju sasvim određena mjesta i postupaju na određeni način. Zato se svaka promjena ili napad na te stereotipe doživljava kao rušenje vlastitog svemira.

Podjelom strada dijalog i istina

Upravo zbog toga se danas lakše dijeliti automatizmom na zagovornike i protivnike zagrebačkog modela razvrstavanja otpada, nego voditi istinski dijalog tipa – naravno da svi moramo razvrstavati otpad jer je dio suvremenih standarda i ozbiljnih potreba u svijetu kojem živimo, ali idemo vidjeti kako se taj model može još unaprijediti. Umjesto da se društvo prisilno dijeli na one koji su za Ukrajinu ili Rusiju, možda bi bilo umnije razumjeti da nitko normalan ne može podržavati Putinovu agresiju na suverenu državu, pogotovo ne Hrvati koji su i sami doživjeli velikosrpsku agresiju 1991., a članica smo Europske unije i NATO saveza, ali možemo razgovarati o tome kako bolje zaštititi hrvatske interese i iskoristiti potporu Ukrajini u međunarodnom kontekstu, kao što to rade i druge

europske države. Slijedom toga lakše je razumjeti i dužnosnike HDZ-a, koji ne bježe od Zorana Milanovića (kao »ruskog čovjeka« kako mu predbacuju iz te stranke), jer u njemu vide autoritet predsjednika i kad se s njime nužno ne slagali oko nekih pitanja. Nije dobro da se naše društvo dijeli na Plenkovićevu, i Milanovićevu Hrvatsku. Ne možemo rušiti institucije zbog nečijeg karaktera, retorike ili ponašanja, ali možemo prosuđivati kako netko obnaša povjerenu mu dužnost, radi li štetu zemlji ili pridonosi njezinim interesima, te ga kazniti ili nagraditi na sljedećim izborima.

Treba li se prisjećati nedavne podjele na »vaksere« i »anti-vaksere«, koja je unosila razdore među prijatelje i članove obitelji, a na društvenim mrežama ostavila toliko negativne energije. Da smo tu energičnost u dokazivanju kako je baš naše stajalište ispravno uložili u stvaranje neke nove vrijednosti, prihvaćajući da svatko odgovara za svoje postupke bez obzira cijepio se ili ne, te da to nužno ne utječe na međusobne odnose, bili bismo uspješnije društvo. Nažalost, u pandemijskom razdoblju svjedočili smo opakom etiketiranju čak i uglednih znanstvenika. Samo zbog jedne izjave koja je odudarala od »uvriježenog« mišljenja, stavljalo ih se na stup sramote te se u pitanje dovodilo sve njihove znanstvene reference. Kad smo se malo ohladili valjda smo shvatili svu besmisao takvog ponašanja. Akademik Igor Rudan, kojeg su protivnici cijepljenja nazivali i »lažnim akademikom« nedavno je uvršten među 0.1% najcitiranijih znanstvenika na svijetu u 2022., odnosno »vodeće znanstvene umove svijeta«. I to već osmu godinu zaredom! S druge strane, Gordan Lauc, kojeg je Faktograf redovito prozivao za »netočne tvrdnje« o cjepivima i cijepljenju, ušao je u krug najuglednijih europskih znanstvenika dobivši krajem listopada »znanstvenog Oscara« (zajedno s hrvatskim znanstvenikom Nenadom Banom sa Švicarskog federalnog tehnološkog instituta – ETH). To priznanje podrazumijeva financiranje njihova znanstvenog projekta od strane Europskog istraživačkog vijeća (ERC). Na razini Europske unije iza-

brano je samo 29 od ukupno 360 prijavljenih projekata, te im je osigurano financiranje u vrijednosti do 290 milijuna eura. Zahvaljujući projektu *GlycanSwitch*, koji će dobiti deset milijuna eura, a čiji je voditelj prof. Lauc iz Genosa, znanstvenici iz različitih europskih država bavit će se uzrocima autoimunih i upalnih bolesti. Dok su Lauca neki naši mediji proglašavali doslovno šarlatanom, čini se da Europa ne otpisuje dokazane stručnjake zbog nekih njihovih izjava, pa čak i pogrešaka u procjenama. Za razliku od Hrvatske, koja je kadra srozati i najveću veličinu zbog neslaganja, razmimoilaženja u stajalištima ili kakvog grijeha iz prošlosti, razvijeni svijet uvijek gleda širu sliku i vrijednost stručnjaka. I očito zna, da trebamo i Rudana, i Lauca, iako ne imali isto stajalište o cijepljenju. Kao što sam i

Mudri Šagi-Bunić zaključuje: »Budući da kod nas postoji takva klima općeg degradiranja osobe ako joj se otkrije neka periferna slabost, javlja se ne mali broj sitnih dušica koje grade svoj životni položaj na takvu obaranju svih koji pokušavaju izvesti nešto veće ili vrijednije ili bar u neumornom zanovijetanju. U takvu podneblju ne mogu rasti veličine...«.

ranije pisao, premalo nas je da bi ijedan kvalitetan čovjek bio viška i da bi ijedna vrhunska ideja propala. A mi i dalje olako otpisujemo sve koji učine i najmanju pogrešku, ako nisu na našoj svjetonazorskoj liniji. Svojima olako opraštamo. U tom smislu dobru dijagnozu našeg društva dao je jedan od iznimnih hrvatskih intelektualaca teolog Tomislav J. Šagi-Bunić još 1981.: »Osim već poslovičnog hrvatskog jala naša zajednica pati također od jedne pogubne bolesti koju bih nazvao perfekcionizam, a što je čini se, samo jedan oblik osjećaja manje vrijednosti. Možda je to posljedica naše previše dugotrajne ovisnosti od drugih većih naroda i kultura. Mi od svojih ljudi uvijek tražimo apsolutno savršenstvo; spremni smo osuditi i odbaciti svakog čovjeka ako mu otkrijemo samo malu pogrešku ili manu. Nije važno što je to možda mana na sasvim drugom području, i koja ništa ne umanjuje one vrijednosti neke osobe koje ta osoba ima. Zbog takva mentaliteta, koji ne prihvaća čovjekovu realnost, postaje kod nas gotovo nemoguće da se na bilo

kojem području razviju prave veličine...«. Mudri Šagi-Bunić zaključuje: »Budući da kod nas postoji takva klima općeg degradiranja osobe ako joj se otkrije neka periferna slabost, javlja se ne mali broj sitnih dušica koje grade svoj životni položaj na takvu obaranju svih koji pokušavaju izvesti nešto veće ili vrijednije ili bar u neumornom zanovijetanju. U takvu podneblju ne mogu rasti veličine...«.

Dodamo li tome ranije spomenute stereotipe, ali i predrasude, kao opasan začim koji neminovno vodi do podmetanja, etiketiranja, sukoba i trošenja energije, nedvojbeno idemo podjelama koje osiguravaju nazadovanje društva. Desetljećima se dijelimo na »partizane« i »ustaše«, iako je većina naših sugrađana i jedne, i druge ostavila duboko u prošlosti. Besmisao

takvih podjela shvatimo tek onda kad Vučićevi režimski mediji počnu čak i Plenkovića nazivati ustašom. Dijelimo se i tučemo jer jedni navijaju za Hajduk, a drugi za Dinamo, ne shvaćajući da su najvećem dijelu Hrvatske simpatična oba ta kluba, a da su službe bivše države već davno shvatile kako unošenjem razdora na regionalnoj osnovi možete učinkovito kontrolirati hrvatski nacionalni duh.

Dijelimo se na vjernike i ateiste, nabacujući se prljavim etiketama jednih na druge, kao da ne znamo da je Isus Krist bio jedan od najotvorenijih ljudi prema drugima i drukčijima koji su hodili ovom zemljom. Za razliku od farizeja koji su pobožno zazivali Boga, a činili licemjerstva i nepravde, Njemu nije smetalo druženje ni sa carinicima, ni prostitutkama. A ateisti bi morali shvatiti da se u temeljima suvremenih ljudskih prava i etike, ali i europske kulture nalaze baš kršćanska načela, te da su znanstvene revolucije stoljećima pokretali crkveni ljudi (primjerice, otac teorije »velikog praska« Georges Lemaître i začetnik genetike Gregor Mendel bili su svećenici).

Iako je bilo i onih nazadnih koji su zaustavljali kotač razvoja, u Europi teško možemo ignorirati kršćanstvo, kao što na Arapskom poluotoku teško možete ignorirati utjecaj islama, koliko god smo u kontekstu Svjetskog nogometnog prvenstva u Kataru htjeli da se domaćini prilagode zapadnim standardima... Engleski filozof religije sa Sveučilišta Cambridge Don Cupitt piše kako nitko na Zapadu ne može biti pravi nekršćanin, jer »možete za sebe reći da ste nekršćanin, ali snovi koje snivate i dalje su kršćanski snovi«. Douglas Murray u knjizi *Čudna smrt Europe* podsjeća kako je stoljećima u Europi jedan od najvećih, ako ne i najveći izvor energije potjecao od duha religije starog kontinenta koji je, među ostalim, nadahnuo Europu da dosegne vrhunce ljudske kreativnosti: »Potaknuo je Europljane da izgrade baziliku svetog Petra u Rimu, katedralu u Chartresu, firentinsku katedralu i baziliku svetog Marka u Veneciji. Nadahnuo je djela Bacha, Bethovena i Leonarda...«. Čemu onda isključivost s bilo koje strane!?

Dijelimo se na ljevičare i desničare, iako je odavno takva podjela besmislena, pogotovo otkako je HDZ počeo pokazivati daleko veću socijalnu osjetljivost od SDP-a, a predsjednik Milanović, kojeg su »ljevičari« doveli na Pantovčak, ima daleko desnije stavove nego njegovi politički suparnici. No, važno je da se mi dijelimo, svađamo i iscrpljujemo, umjesto da govorimo o nacionalnim interesima i viziji budućnosti. Olako se razbacujemo etiketama pa tako često čujemo kako jedni »ruše državu«, a drugi rade »u nacionalnom interesu«. Nazvati nekoga »fašistom« postalo je toliko lako, da se fraza gotovo izlizala. Uostalom, predsjednik Milanović je nedavno nazvan fašistom u jednom otvorenom pismu koje mu je stiglo iz Bosne i Hercegovine. Tko god da je pisao pismo i bez obzira što je i sam Milanović »lak na obaraču« kad je etiketiranje u pitanju, olako nabacivanje takvom tvrdnjom je pretjerano i može sutra banalizirati pojave pravog fašizma u društvu. Ono što je nekada bilo

svojstveno samo anonimnim komentatorima na Internetu prelilo se u javni govor. Tako da lijepljenje jeftinih etiketa drugima čujemo i sa saborske govornice, u medijima i svakodnevnom životu. A to trovanje javnog prostora ne prolazi bez posljedica. Uostalom sjećamo se one hajke krajem devedesetih godina na Hercegovce. Oni su odjednom postali krivi za sve nedaće tranzicije. Jedino su iz Hercegovine dolazili tajkuni, profiteri i šverceri. A percepcija je bila kako su svi Hercegovci valjda bili u HDZ-u. Svjedočili smo o pravom urbanom šovinizmu. No, onda se taj narativ, koji je u međuvremenu pomogao nekim političarima da dobiju pozicije na anti-hercegovačkoj kampanji, počeo raspadati. Na koncu, u HDZ-ovim vladama od 2003. nije bilo baš Hercegovaca, ali ni među onima koji su zbog kriminala završavali u Remetincu. S druge strane glavne zvijezde SDP-a su odjednom postala trojica Gruđana – Josip Leko, kao predsjednik Hrvatskog sabora, Ljubo Jurčić, kao ministar gospodarstva i Milan Bandić, kao čovjek koji je SDP doveo na vlast u hrvatskoj metropoli. No, neki nažalost do danas nisu shvatili apsurdnost svih tih stereotipiziranja, kao da dobrih i loših nema u svim krajevima. Često korak po korak postajemo žrtve stereotipa, a nesvjesno ih i sami širimo ne shvaćajući kako mogu prerasti u predrasude, koje imaju opake posljedice.

Jednu od najkraćih definicija predrasuda dao je La Fargue tvrdeći da je predrasuda »loše mišljenje o drugima bez dovoljnog opravdanja«. Zauzimamo negativan ili neprijateljski stav prema pripadniku neke grupe, samo zato što pripada toj skupini, odnosno zato što vjerujemo da ima osobine koje se pripisuju toj skupini. A djelovanje pod utjecajem predrasuda, kako dobiva na intenzitetu, vodi u sve primitivnije oblike ponašanja.

Najprije kreće ogovaranje ili ocrnjivanje onih koje smo okarakterizirali da nisu naši. Slijedi izbjegavanje, a potom i diskriminacija... Ekstremni oblici ponašanja mogu dovesti čak do fizičkog napada (tome često svjedočimo kod navijačkih skupina), ali i istrebljenju kao konačnom izrazu antipa-

tije i neprijateljstva prema drugoj grupi ili narodu, čemu smo svjedočili u Vukovaru 1991. i ukrajinskim gradovima 2022.

Često se pitam jesu li svjesni svih tih posljedica oni koji olako dijele etikete po Internetu, ispod novinskih članaka ili pak u njima, odnosno općenito u javnom prostoru!? Nažalost, tome pridonose i suvremene društvene mreže, čija umjetna inteligencija pridonosi da vidimo uglavnom one koji dijele ili podržavaju naša razmišljanja. Tako s vremenom napravimo odmak od realnosti živeći u nekom svome utopijskom balonu. A realan život prolazi pokraj nas. Svaki susret s pravom realnošću nas frustrira jer doživljavamo ugrozu tog svog vlastitog svemira. Zato mnogi počinju bježati od činjenica kako im ne bi pokvarile dojam. Čak i kad na raspolaganju imaju činjenice, oni će ih interpretirati tako da idu njima u prilog.

Sve ovo nije samo hrvatska, već globalna stvarnost. Vidimo kako se Sjedinjene Američke Države, kao kolijevka demokracije, susreću s najdubljim podjelama u svojoj suvremenoj povijesti. Ljudi se sve više zakopavaju u svoje tabore, pardon rovove i ne žele čuti, a kamoli prihvatiti drukčiji pogled na svijet. Stoga ne čudi onaj sramotni upad rulje u američki kongres na kraju Trumpova mandata. A ono što je još gore

jest činjenica da dobar dio pristaša bivšeg predsjednika Trumpa to i dalje opravdava i ne želi spoznati svijet izvan svojih političkih okvira. A čak i kad nema objektivnih razloga za stvaranje podjela, onda se one izmišljaju i podgrijavaju. Tako u zadnje vrijeme svjedočimo opakim podjelama između onih koji su »politički korektni« i onih koji smatraju da stvari treba nazvati pravim imenom, između onih koji zagovaraju kulturu otkazivanja te ruše spomenike i veličine svih onih koji su se ogriješili o ljudska prava ili pak nisu dovoljno učinili u njihovom promicanju, i one koji sve to skupa smatraju apsurdnom tvrdeći – da smo rušili sve spomenike i djela starih osvajača ne bismo imali što pokazivati turistima. Vječne podjele vladaju i oko niza društvenih pitanja i problema.

A u svim dubokim prijeporima prva žrtva je dijalog, koji nam je u ovakvom svijetu potrebniji više nego ikad, a potom strada istina, za koju postoji sve manje zanimanje u svijetu dojmova.

Pritom za sve one koji se nalaze između ekstrema ukopanih u svoje svjetonazorske ili političke rovove, ionako nikoga nije briga. Dok oni čekaju izbore da pokažu što misle, nameću im se svrstavanja i isključivosti kao jedina moguća opcija. Ne ostavlja se prostora za pojašnjenja i argumentacije, propitivanje jedinih i drugih, ili prihvaćanja pojedinih argumenata oba tabora. Zato su kod nas u Hrvatskoj i dalje najpopularnija pitanja u onim predizbornim sučeljavanjima tipa »Tito ili Tuđman?«; »Pobačaj – da ili ne?«; »Dinamo ili Hajduk?«... U novije vrijeme imamo pitanja i tipa »Tomašević ili Bandić?«, kao da i jednog, i drugog nisu na izborima birali građani grada Zagreba. Pritom ako bilo što pohvalite iz Bandićevih mandata, onda ste na crnoj listi eki-

pe iz *Možemo*, a tako je i obrnuto. Kao da je postalo političko svetogrđe spomenuti što je dobro, a što nije neovisno o akterima. Ne živimo baš u crno-bijelom svijetu. Nisu jedni apsolutni pozitivci, a drugi isključivo negativci, iako bi se to dalo zaključiti analizirajući neke naše ideološki i (ili) interesno ostrašćene medije. Istražujući pisanje nekih tjednika i portala u Hrvatskoj, studenti novinarstva su lagano sastavili rang ljestvicu onih o kojima uvijek pišu u pozitivnom kontekstu i onima koji su negativci što god uradili. Jedni se ismijavaju ili ocrnjuju, dok se grijesi onih drugih jednostavno prešute ili umanje. Jedni stalno dobivaju prostora da kažu što misle, a drugi kao da ne postoje. Doduše, nije to samo medijska specijalnost. I u svakodnevnom životu ističući nečije razlike u mišljenju, komunikaciji i ponašanju stavljamo ih u određeni okvir, pa i izolaciju. Nečije riječi i postupke ne želimo sagledavati kroz prizmu objektivnosti ili barem s njihove točke gledišta, već smo skloniji odmah donijeti zaključak i staviti tu osobu u prikladan kategorijalni pretinac. Zato nam se nerijetko događa da se slučajno susretnemo s osobom, koju poznajemo samo »iz priča« (uglavnom negativnih) i onda se čudimo kako ta osoba nije ni približno onakva kako su je opisivali. Jednostavno smo nasjeli na etiketiranje. »U društvu razvijamo destruktivne odnose, ne prihvaćamo druge i drugačije od nas, nego razvijamo jednu narcističku, vrlo nezrelu ideju.« – izjavio je proljetos za Slobodnu Dalmaciju dr. sc. Ante Bagarić s Klinike za psihijatriju u Vrapču. On zaključuje kako živimo u savršenom tehnološkom, ali jadnom emocionalnom dobu te kako pogled na svijet u kojem smo jedino mi u pravu, a svi koji drukčije misle su uglavnom glupi i pokvareni, vodi destrukciji, nasilju i agresiji... No, ipak ima nade. Taj zagrebački psihijatar smatra kako društvo može ozdraviti ako odluči da neće više među različitim raditi destrukciju, nego graditi suradnju. Pritom je svjestan kako će to kočiti psihopati, koji »stalno stavljaju svoje otrove i to sprječavaju«. No, ipak

vjeruje kako ima dovoljno empatije u Hrvatskoj, koji mogu uspostaviti empatiju kao osnovni mehanizam u društvu i početi se međusobno razumijevati. A prvi korak na tom putu kreće od nas samih.

Novinari se moraju suzdržati od pristranosti

U tom kontekstu iskreno mi godi komentar koji sam dobio od jedne televizijske gledateljice nakon jednog maratonskog komentiranja izbornih rezultata na HRT-u. »Gledala sam vas tri sata i iskreno nisam mogla shvatiti na čijoj ste strani. I o jednima, i o drugima imali ste pozitivnih, ali i negativnih komentara!« – rekla je s dozom kritičnosti u glasu. Kako mogu vidjeti išta pozitivno u onom drugom taboru? Jednostavnije bi bilo svrstati se i žešće opaliti po onim drugima. To donosi više popularnosti kod njihovih pristaša, a ljudi se nekako osjećaju sigurnije kad znaju na čijoj ste strani. Neuklapanje u stereotipne podjele jest izazovnije, ali pridonosi zdravlju društva i mirnijem snu. E kad bismo shvatili kako »u svakom čovjeku čuči anđeo, samo ga treba probuditi« - kako je lijepo govorio pokojni predsjednik Ustavnog suda i prvi predsjednik Zaklade Adris Jadranko Crnić, možda bi svi zajedno daleko odgovornije govorili o drugima i pokušali razumjeti njihova stajališta. Makar vam oni i ne uzvratili istom mjerom.

Konstruktivna kritika je izravna, a kritiziranje je grijeh

»Lakše je kritizirati, nego kreirati«

- U pravilu ljudi koji kritiziraju nikada to ne čine otvoreno, nego hodaju okolo i čine to šapćući. To je grijeh.

Jedno od najvećih slabosti koje kao ljudi pokazujemo i teško je sakriti, te je zapravo postao javni grijeh - to je kritiziranje. Riječ kritika grčkog je podrijetla i znači prosuđivanje čovjekova ponašanja. Majka Terezija iz Kalkute pripovijeda jedan događaj kada su bili mala djeca, njihova ih je majka htjela naučiti što čini loše društvo pa je donijela košaru jabuka, među koje je namjerno stavila jednu trulu. Nakon nekoliko dana okupila je djecu oko košare i vidjeli su da su se sve jabuke, koje su bile prekrasne nekoliko dana prije, pokvarile. Potom je objasnila kako je jedna trula jabuka zarazila sve ostale. Na isti način loši prijatelji mogu naštetiti ostalima. Kaže Majka Terezija da kritiziranje ima takav utjecaj na duše. Uistinu velikodušna duša nikada ne smije pasti na kritiziranje. U pravilu ljudi koji kritiziraju nikada to ne čine otvoreno, nego hodaju okolo i čine to šapćući. To je grijeh.

Čak i među tzv. vjenicima koji su duboko pobožni, ljudi koji su nesebični, puni čak i ljubavi prema bližnjemu, nisu izuzeti od te epidemije. S druge strane i iz svoga osobnoga iskustva mogu posvjedočiti kako je velika

muka boriti se protiv kritiziranja jer kada se počne, ono je u početku slatko, zanimljivo, vrijeme brzo prolazi... no nakon nekog vremena osjetiš se praznim i iscijedenim i to upravo zato jer se je duša osiromašila s govorom o ispraznim stvarima. Kritika i ogovaranja su međusobno povezane.

Postoje situacije kada supružnici ili neki dobri prijatelju govore o nekome. Ne može se sve prešućivati. Ali Bog dadne točno trenutak kada u srcu treba stati jer će prijeći u nešto loše i grijeh. To je poseban nutarnji poticaj. Onda je trenutak za molitvu i blagoslivljanje da grijeh ne obuzme čovjeka.

Posvjestimo si da kritika čovjeka ubija kada nije iz srca i ljubavi. Nekada roditelji znaju svome djetetu govoriti: »Glup si! Nesposoban!« I to dijete doista počinje imati probleme s pamćenjem, sposobnošću. To se sve upisuje u gen osobe. I zapravo kritika može biti malo ugađeniji oblik proklinjanja. Kritike su često puta nama samima izgovor kako bi prikrili svoje grijehe i izgovarali se prebacujući sve probleme na drugu osobu. To je danas prisutno toliko vidljivo u politici, ali i u obiteljima, župnim zajednicama i drugdje.

Kao vjernici pozvani smo gledati u Isusa, a ne u grijehe i slabosti. Sjetimo se kada kritiziramo da je čak 90% toga laž jer u svakome postoji dobrota. Dakle dok kritiziramo najviše tada i lažemo, jer kako će reći jednom prilikom prof. Ivančić da loše ne postoji, to je samo manjak dobra. S druge strane kad god nešto lijepo kažemo o nekome tada podižemo njega, ali i ozdravljamo sebe.

Pogledajmo primjer. Prvo oštra kritika roditelja prema svome djetetu: »Kada ćeš popraviti ocjene, samo ljenčariš, ništa ne učiš, nesposoban si za učenje!« No, ako kažemo slijedeće: »Vidim da si se potrudio učiti, ali vidjet ćeš ako si uzmeš još dodatno pola sata za učenje bit će još bolje. Vidjet ćeš kako će sve biti bolje!«

Uistinu koja je to razlika, a radi se o istoj stvari. Isus nas je učio da kritika uvijek treba biti povezana s ljubavlju, a ako je tako onda se kritika pretvara u blagoslov i na međusobnu izgradnju.

Autor:
o. Antonio-Mario
Čirko

Razlika između doživotnog i dosmrtnog uzdržavanja

U pravilu imovina kod ugovora o doživotnom uzdržavanju prelazi na davatelje uzdržavanja, tek u trenutku smrti primatelja uzdržavanja. Taj ugovor koliko toliko štiti primatelja uzdržavanja, odnosno nemoćne i starije osobe, jer imovina ostaje u njihovu vlasništvu dok su živi.

- *Dosmrtno uzdržavanje nosi velike rizike, dok je doživotno uzdržavanje 'koliko-toliko' pravno zaštićeno.*

Autor:
dr. sc. Šime Savić

Usvakidašnjici sve više uočavamo različite termine, nove zakone, odluke a što je prosječnom čovjeku pored brojnih obveza teško pratiti. Mediji sve prenose na svoj način kao brzu informaciju, a rijetko je temeljito obrazloženo. Tako se među širom javnosti primjećuje u posljednje vrijeme ne razlikovanje pravne terminologije vrijeme između: **Ugovor o doživotnom uzdržavanju ili Ugovor o dosmrtnom uzdržavanju.**

To su teme od javnog interesa i treba zaštititi ljudsko dostojanstvo, posebno kod starijih i osoba koje donose takve odluke. Radi se o vrlo osjetljivom području, jer se odlučuje o ljudskoj sudbini. Nažalost, zlouporabe sudionika toga pravnoga procesa ili podla namjera nije rijetka, a to se primjećuje iz medija te iz svakidašnjeg iskustva. Na primjer, u pravilu starije, nemoćne ili osobe koje žele u zaštiti svoga daljeg kvalitetnijeg načina života dati svoju imovinu ugo-

vorom i to pravno kao dvostranim pravnim poslom, dakle zaključuje se ugovor. Zauzvrat druga strana dobiva nekretnine, bilo da se radi o kući, stanu, zemlji, nepokretnoj i pokretnoj imovini. Puno 'načičkanih' i sladunjavih riječi može biti varka, ako se pravilno ne razjasni, jer starije to oduševi, pa tako dobivaju uzdržavanje, čuvanje, skrb, brigu o lijekovima, hrani eventualno obveze o pokopu u slučaju smrti i slično. Spomenuti zakoni nekoć su bili regulirani Zakonom o nasljeđivanju, a od 1.1. 2005. uređeni su zakonom o obveznim odnosima. U pravilu imovina kod ugovora o doživotnom uzdržavanju prelazi na davatelje uzdržavanja, tek u trenutku smrti primatelja uzdržavanja. Taj ugovor koliko-toliko štiti primatelja uzdržavanja, odnosno nemoćne i starije osobe, jer imovina ostaje u njihovu vlasništvu do kraja njihova života. Posebni formalni ugovori o dosmrtnom uzdržavanju imaju drugi pravni oblik i sadržaj. Tim ugovorom osoba koja traži

uzdržavanje može biti na ulici, zato je važno pojasniti pravno-socijalnu dimenziju. Ukoliko osoba koja potpisuje ugovor da će nekoga dosmrtno uzdržavati, obje stranke zaključkom ugovora potpisuju da imovina u pravila prelazi na davatelja usluga uzdržavanja. U trenutku zaključenja ugovora, to znači da stranke zaključe ugovor, i po zaključenju ugovora prenesu imovinu na sebe. Ako poslije toga obećavajući uzdržavatelj proda imovinu i ne ispunjavaju se ugovorne obveze, nažalost primatelj uzdržavanja ostaje nezaštićen, praktički ostaju na cesti. Zato u pravilu ne preporučuje se zaključivanje ugovora o dosmrtnom uzdržavanju.

Također, vrlo je diskutabilno i pravno i životno neprihvatljivo da, primjerice starije osobe koje imaju više djece i zaključe ugovor s jednim djetetom o nasljedstvu, a da za to ne znaju ostala djeca, jer im ne kažu tijekom života, nemoralno je i ljudski neopravdano. Na takav način ostala djeca su pravno isključena iz nasljedstva i to je jedan nehumani i nemoralni način. U kon-

kretnom slučaju ako su roditelji dužni uzdržavati svoju malodobnu djecu, a i djeca su dužna uzdržavati svoje nemoćne roditelje. Sukladno obiteljskim propisima, tu otvara pitanje – podjednako uzdržavaju djeca koja nisu ništa naslijedila kao i ono dijete kojem je sve ostavljeno. Tu se nameće logično pitanje nepravde, jer sigurni ugovori zasnovani na postojanim pravnim temeljima, odnosno jedna strana ima uzdržavanje i daje imovinu, a druga daje uzdržavanje. To je uvođenje nesloge u obitelj zbog imovine i tu svakako se treba voditi načelima pravednosti, humanosti, morala, načela jednakosti. Zakoni moraju biti humaniji i prijedlog je da o svemu treba razmisliti zakonodavac i zakonom proglašiti ništavne takve ugovore u kojima se na bilo koji način omalovažava ljudsko dostojanstvo. Sve je zapisao u Bibliji, pravda je ponekad spora i ona nije uvijek u pravu, jer pravo određuju ljudi, a samo je Bogu pravda.

Posebni formalni ugovori o dosmrtnom uzdržavanju imaju drugi pravni oblik i sadržaj. Tim ugovorom osoba koja traži uzdržavanje može biti na ulici, zato je važno pojasniti pravno-socijalnu dimenziju.

DRUGI REMETSKI KREATORIJ

Za sve ima mjest

akon priprema i više sastanaka remetskih animatora održan je 2. remetski Kreatorij. Prvog dana djeca su sudjelovala u radionici o temi korizme i raznim igrama koje su pripremili animatori. O važnosti korizme bio je razgovor sa svećenikom o. Ivanom. Zadatak za svaku skupinu bio je da dvije polovice srca ispune porukama i crtežima s dobrim djelima koja čine u korizmi, prema bližnjima i prema Bogu. Osim toga svoja dobra djela prikazali su kroz 'skečeve' u čemu se uočavao bogat glumački talent djece s Kreatorija. Nakon ručka koje su pripremile mame Ivana i Željka, nastavljeno je kroz igre.

Za mlađe uzraste to su bile svima dobro poznate križić-kružić, gusjenica, marama, dok su oni stariji trčali, skakali i ono najvažnije, skupljali bodove za svoje ekipe, uz 4 dvorca, uleti-izleti, švicarska zastava... Poslije plesa i pjesme, prvi dan je završio uz palačinke koje su pripremale njihove majke iz župe.

Drugoga dana, poslije mise proglašavani su pobjednici. U kršćanskom duhu svi su dobili zaslužene nagrade.

Poziv župnim zajednicama

U župnoj zajednici treba zaživjeti snažniji pastoral za 'ranjivije' skupine

acionalni studijski dani za djelatnike u obiteljskom pastoralu i pastoralu osoba s invaliditetom održani su

od 17. do 19. ožujka 2023. godine u Topuskom. U organizaciji Vijeća/Ureda Hrvatske biskupske konferencije (HBK) za život i obitelj i Vijeća/Ureda HBK za laike. U zaključcima je predloženo da je važnost konkretizacije pastoralna za osobe s invaliditetom i osobe s poteškoćama u župnim i drugim zajednicama. Istaknuto je da svi, laici i svećenici, trebaju biti aktivni subjekti u pastoralnom djelovanju te je istaknuta potreba edukacije. Invaliditet nije jednoznačan o kojem se često priča deklarativno, jer invaliditet je za svaku osobu samo njegov bilo fizički ili psihički. I tu nema pravila. Invaliditet se živi svaki dan, a tim osobama je potrebna podrška, razumijevanje. U jednom od predavanja je istaknuto: »Bilo bi neizmjereno vrijedno za Hrvatsku u svim segmentima društva kad bi župne zajednice predvodile svojim primjerom u lokalnoj sredini.«

Uz to, na posljednjem zasjedanju HBK bilo je riječi o pastoralu hrvatskih branitelja i njihovih obitelji, a što bi opet trebalo biti polazište iz župnih zajednica.

Stoga se čini da je župna zajednica pozvana imati u svom župnom pastoralnom vijeću osobe koji mogu odgovoriti svojim znanjem, razumijevanjem i životnim iskustvom. (V.Č.)

»Ulični Božić« okupio ih u zajedništvo

Poslije jutarnjih misa stanovnici ulice Ledine zajednički su slavili Božić na cesti. Desetak obitelji okupilo se na inicijativu Svetožara Cvitka Papca i Ante Matića, u Papčevu dvorištu, a dijelom na samoj ulici. Obitelji Golubić, Grgić, Lukač, Dragoja, Jukić, Savić, Butumović, Čutura, te drugi

prolaznici, priključivali su se, uz čestitanja na svojim, iz djetinjstva donesenim narječjima, od Slavonije, Posavine, Dalmacije, Moslavine, Hercegovine, Bosne. Prepričavali su se božićni običaji iz svojih krajeva, a na tom malom prostoru doseljenici iz svih krajeva, okupili su hrvatski narod u jedno. Razmijenili su božiće svoga djetinjstva. Uz okrijepu i priču, svatko je na svoj način donio što je imao, a Šime Savić u »južnjačkom duhu« darovao je pršut. Već par desetljeća stanovnici te ulice njeguju zajedništvo i o svetkovini Velike Gospe, jer zajednički objeđuju kod materijalnoga stola, a onda zajednički u večernjim satima odlaze za Gospodnji stol u remetsko svetište. (V.Č.)

HODOČAŠĆE REMETSKE ŽUPE U
SVETU ZEMLJU

Prvi izravni prijenos uživo

- *Brojni sudionici su putem Facebooka bili dionicima hodočašća*

Hodočašće po Svetoj zemlji uvijek je poseban događaj, prepuno milosti i posebnih iskustava. Tako je bilo kada je od 14. do 21. ožujka skupina od 56 hodočasnika krenula na put po Isusovoj domovini. Dojmljivo je opisati sve događaje, iskustva i milosti koje su hodočasnici doživjeli kroz te dane. Vjerojatno, prvi put u povijesti nekih hodočašća po Svetoj zemlji, većina događaja prenosila se je uživo video prijenosom preko Facebooka. Tako da su na tisuće ostalih bili sudi-

onici hodočašća te upoznavali i vidjeli povijesna biblijska mjesta. Kao poseban znak u Maslinskom vrtu zakopali smo malene križeve u kaljenom staklu sa spomen pločom kao znak našega predanja Isusu. Svaki križić označava svakoga hodočasnika. Fotografije koje slijede dočaraju bar djelomično te milosne dane.

Na poseban način želimo spomenuti osobe koje su doprinijele da ovaj put Isusovim stopama bude dobro organiziran i ostvaren: Davor Ljubić, direktor G-toursa Međugorje; Don Ante Vranković, vodič; Šime Lugarov, službeni fotograf; Glenn Blau, službeni realizator prijenosa uživo i sve ostale tehničke potpore; Margareta Sever, koordinator hodočašća.

*Fotografije:
Šime Lugarov*

Karmel - Stella Maris

Nazaret

Nazaret

Mjesto umnažanja kruhova (Tabgha)

Galilejsko jezero

Galilejsko jezero

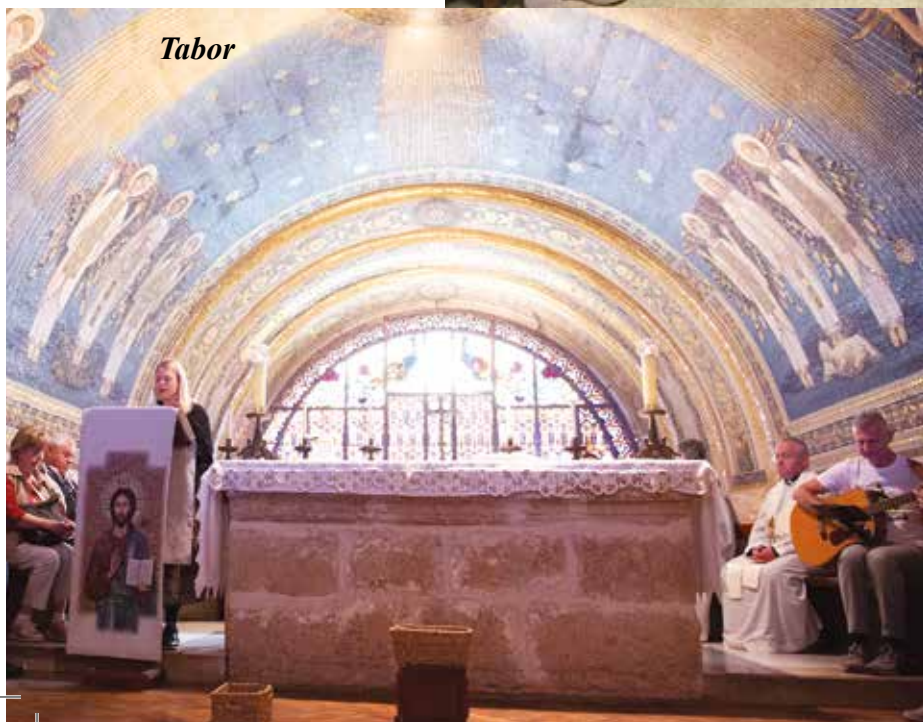
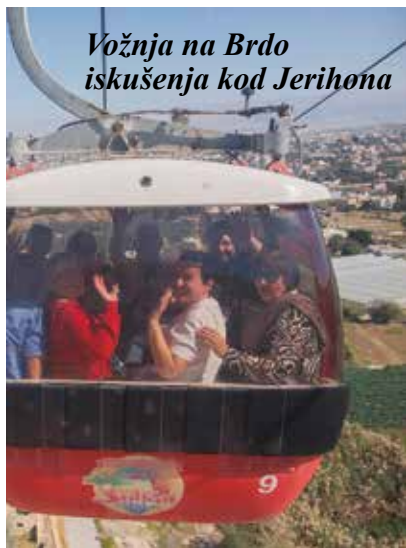

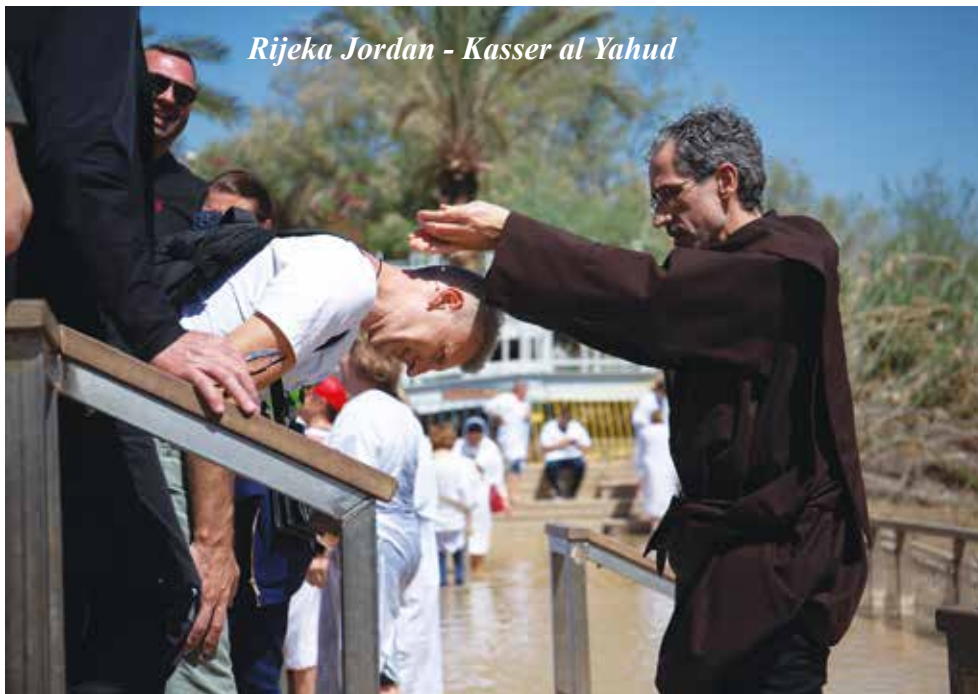
Vožnja brodom po Galilejskom jezeru

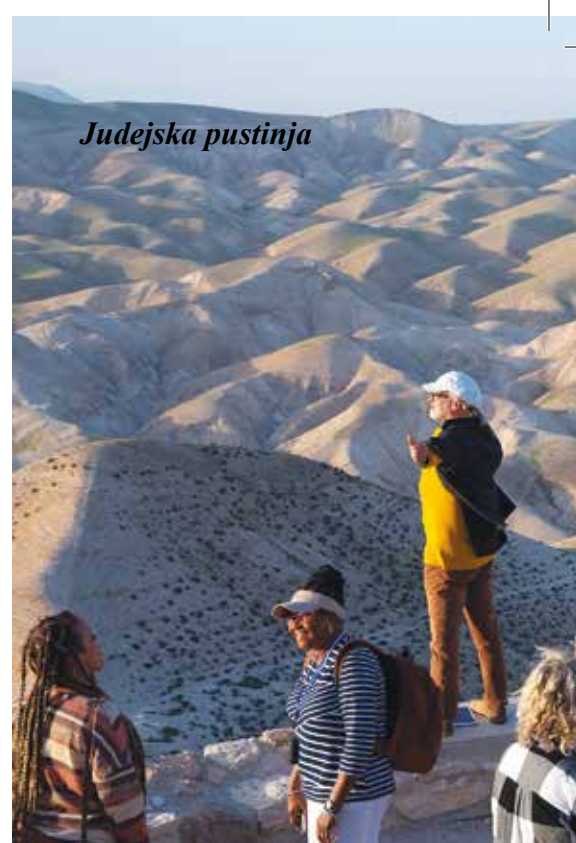
Galilejsko jezero

Rijeka Jordan - Kasser al Yahud

Judejska pustinja

Rijeka Jordan - Kasser al Yahud

Jeruzalem - Bazilika Kristova groba

Jerihon

Judejska pustinja

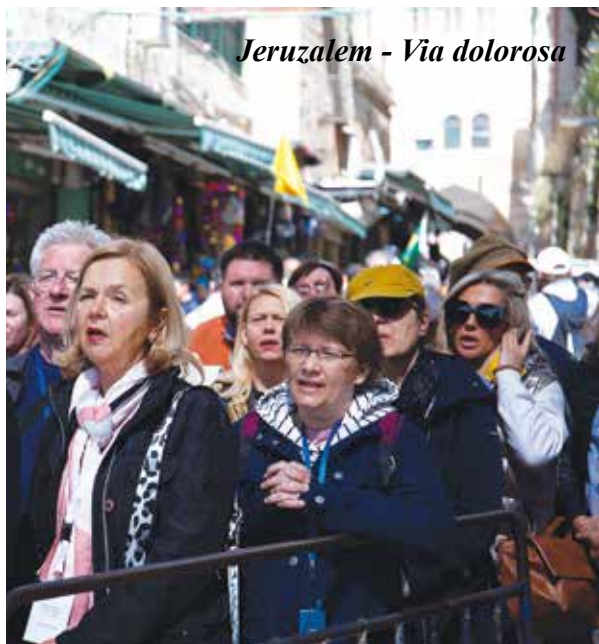
Bazilika Kristova groba

Jeruzalem - kod Kristova groba

Jeruzalem - Via dolorosa

Jeruzalem - Via dolorosa

Završetak križnog puta kod Bazilike Kristova groba

Maslinski vrt - mjesto gdje se Isus znojio krvavim znojem

Zid plača

Zajedničko druženje

Pogled na Tel Aviv od Jaffe

Kraljevina: *Hrvatska*
Regnum:

KRSTNI LIST
Testimonium Baptismi.

Nadbiskupija Zagrebačka.
Archidioecesis Zagabensis.

Županija: *Zagrebačka*
Comitatus:

U matici krštenih rimo-katoličke župe *na nebo i sv. D. Marije u Remetama*
svez. *III* str. *57* br. *56* ubilježeno je ovo:

Matriculae Baptisatorum romano-catholicae Parochiae S. in
tomo pag. Nr. inscriptum est:

Godine: *Tisuću pramsto pramdektree 1883*
Anno: *1883* rodjen: *4.X.*
mjeseca: *listopada* dana: *četvrtoga* nat:
mense: *listopad* die: *4.X.*
a godine: *1883* dana: *6. listopada* kršten je:
anno vero: *1883* die: *6. listopada* baptisat est:

Krštenika: Baptisatus:	Ime: Nomen:	<i>Bara</i>
	zakoniti ili nezakoniti: legitimus vel illegitimus:	<i>ka' zakonita</i>
Roditelji njegovih: Parentum ipsius:	prezime, ime i stališ: cognomen, nomen et conditio:	<i>otca: Ivan Svedrec prirojen Bartolić</i>
	otca: patris:	<i>matke: i Maria Bartolić rođena</i>
	matke: matris:	<i>Katolička</i>
	vjera: religio:	<i>Remete kbr. is</i>
	Prebivalište: Domicilium:	<i>Antun Plochl i Matilda Gorencec</i>
	Kumova ime, prezime i stališ: Patrinorum nomen, cognomen et conditio:	<i>Katolička</i>
	Krstitelja prezime, ime i služba: Baptisantis nomen, cognomen et officium:	<i>Mato Pavlec župnik</i>
	Opazka: Observatio:	

Da se ovaj izvatak iz gore pomenute matrice krštenih sa tom matricom poave slaže, potpisani svjedoči vlastitnim potpisom i pečatom pečatom.

U *Remetama* dana *18* mjeseca *listopada* godine *1918*
Datum: *18* die: *listopad* mense: *1918* anno:

Krstni list br. 1 - 1917.

Krsni kumovi

Sadašnjost treba pisati za budućnost

Krsni list moje bake Bare Šušnić rođ. Svedrec izdan 18. srpnja 1918. godine, vjenčane sa Stjepanom Šušnić 24.11.1907. godine i u to vrijeme već majka petero djece, a krsni list je izdan za potrebe brisanja maloljetnosti u gruntovnici (Gruntovni ured Kraljevskog sudbenog stola). Ono što je zanimljivo u ovom Krsnom listu su krsni kumovi Antun Plochl i Matilda Gorencec, oba prezimena potječu iz okolice Celja u današnjoj Sloveniji. No prezime Plochl spominje se u austrijskom Grazu već 1774., kako je Kraljevina Hrvatska bila pod Habsburzima možda je Antun Plochl služio u kakvoj krajiškoj vojsci. U podacima starosjedilaca u Remetama nema ni jednog od ovih prezimena, znači nisu bili stanovnici Remeta. No, kako su došli u Remete i bili krsni kumovi zasad je nepoznanica. Župnik Mato Pavlec bio je četvrti remetski župnik od 1860. do 1890., ali u svojih 30 godina župnikovanja u Remetama nije vodio zapise i spomenicu župe u kojoj bi upisivao važne događaje (potres 1880. god.), i sl. pa tako i ovo neobično kumstvo.

Autor:
Zlatko Šušnić

Uskrsni ponedjeljak s Maricom Svedrec

Ua Uskrsni ponedjeljak otvara se proštenjarska godina u remetskom svetištu i Župi. Župljanka Marija Svedrec (za Remećane Marica Ivanekova) svakog Uskrsnog ponedjeljka, prilikom otvorenja proštenjarske godine poslije mise, a isto tako i na Tijelovo časti župljane i hodočasnike svojim specijalitetom - slanim štangicama (po remetski sal-štangice) koje donese u starinskoj košarici pletenoj od šiba.

Župljanka Marica je bila dvadesetak godina i članica Folklorne izvorne skupine Remete, koja neguje kulturno naslijeđe Remeta i kajkavski izričaj u pjesmi i plesu, a sada je počasni član »Fis- Remete«. Inače, potječe iz starosjedilačke obitelji iz Remeta i nekadašnjeg 'Doljnog Bukovca' i zna izvorni izričaj domaćih popevki, što je važno da se ne zaboravi kako se nekad pjevalo.

'FIS-Remete' čuva kajkavsku tradiciju i svake godine svojom pjesmom na Bogojavljenje uveliča misno slavlje u župnoj crkvi i svetištu Majke Božje Remetske, a nakon misnog slavlja održi koncert s božićnim pjesmama autohtonog kajkavskog izričaja.

*Autor:
Zlatko Šušnić*

Digitalni mediji u službi općeg dobra

Mediji postaju oblikovatelji života mladog čovjeka

- *Postavljanje zdravih granica djetetu jedan je od najvećih iskaza ljubavi, a donijet će više mira i radosti u obitelji.*

»Dođi i vidi« (Iv 1, 46).

Autorica:
Jadranka
Bizjak Igrec

Izrazi kao što su »društvo informacija«, »kultura masmedija« i »generacija sredstava priopćavanja«, postali su danas uobičajeni. Danas društvene mreže nisu samo prozor u svijet, uvelike postaju kreatori njegova svijeta. Mediji imaju posebnu moć u stvaranju virtualne stvarnosti, vrlo lako, ulaskom u takvu stvarnost, moguće je izgubiti realnu sliku svijeta, moć razlučivanja i razlikovanja istinitog od lažnog. Lako je moguće zasićenje irelevantnim informacijama. »Mladi čovjek hoda na dvije noge poput odraslih, ali za razliku od odraslih, kod kojih su one poravnane, uvijek ima jednu nogu ispruženu naprijed, spremnu za pokret, spremnu poletjeti naprijed.« (Apostolska pobudnica »Christus vivit«). Upravo su mladi plodno tlo za manipulaciju od strane medija. Mediji po-

Učinci medija danas su toliko snažni da su u stanju znakovito uvjetovati ponašanje. Prema Igoru Kanižaju, samo 8% građana u Hrvatskoj starijih od 15 godina izjavilo je kako su imali priliku učiti o vještinama kritičkog sagledavanja medijskih sadržaja i zaključuje kako medijska pismenost postaje jedna od temeljnih kompetencija u našem društvu, a poučavanje o mentalnoj higijeni imperativ.

staju oblikovatelji života mladog čovjeka, uvjeravajući ga kako su njegove osnovne potrebe vezane za status u društvu važniji od moralnih shvaćanja. Tako opcija like na facebooku predstavlja određeni statusni simbol. Anonimnost koju pružaju i omogućavaju internet i društvene mreže mladima ostavljaju prostor nedovoljne ili nikakve samokontrole. Učinci medija danas su toliko snažni da su u stanju znakovito uvjetovati ponašanje. Prema Igoru Kanižaju, samo 8% građana u Hrvatskoj starijih od 15 godina izjavilo je kako su imali priliku učiti o vještinama kritičkog sagledavanja medijskih sadržaja i zaključuje kako medijska pismenost postaje jedna od temeljnih kompetencija u našem društvu, a poučavanje o mentalnoj higijeni imperativ. Itekako smo svjesni da u digitalnom svijetu postoje ogromni ekonomski interesi koji mogu provoditi suptilne i invazivne oblike kontrole, stvarajući mehanizme manipulacije svijesti i demokratskog procesa.

Izazovi roditeljstva i digitalni mediji

Izazovi roditeljstva često su, danas, usmjereni upravljanju dječjim korištenjem digitalnih uređaja poput pametnih telefona, tableta, prijenosnih računala i medija. Roditelje muče brojna pitanja kao što su: kada djetetu omogućiti korištenje pametnog telefona, koliko je vremena dnevno dovoljno i prihvatljivo da dijete koristi tablet, jesu li internetske stranice koje posje-

čuju sigurne, kako razgovarati s djetetom o opasnostima na internetu? Često zbog složenosti odnosa između djece i roditelja ili učitelja i učenika dolazi do otpora i nezadovoljstva prema uputama i zahtjevima odraslih (»da ne budu na mobitelu«) te do nespremnosti djece da sama prepoznaju i priznaju sebi da im je previše i iscrpljujuće biti bez ograničenja na mreži.

Pravila ponašanja u virtualnom svijetu ne razlikuju se puno od onih u »stvarnom« svijetu

Svakako je važno imati na umu da djeca uče od odraslih, kako odrasli koriste svoje uređaje i medije djeca traže isto od vrlo rane dobi. Prije nego li dopustite samostalno korištenje pametnog telefona, igranje igrica, gledanje crtanih filmova, raznih televizijskih emisija dogovorite pravila korištenja i budite dosljedni u njihovoj provedbi. Pravila ponašanja u virtualnom svijetu ne razlikuju se puno od onih u »stvarnom« svijetu. Upravo je zbog toga važno s djecom unaprijed razgovarati i dogovoriti jasna pravila ponašanja korištenja i provedenog vremena. Na primjer, objasnite djetetu da ne komunicira s nepoznatim osobama putem pametnog telefona ili da odraslima ili učiteljima odmah kaže, ako primijeti nešto loše ili opasno. Najučinkovitijima su se pokazala upravo pravila nastala u dogovoru roditelja i djece. Moguće je napraviti/napisati »ugovor« s djetetom koji će ga podsjećati na dogovor. Većina škola odlučila je upravo u dogovoru s roditeljima, da učenici ne koriste mobitele u školama. Važno je podučavati djecu kako prepoznati opasnosti na internetu i kako pravovremeno reagirati na njih. Ako dijete aktivno koristi društvene mreže, postanite prijatelji na tim platformama kako biste imali uvid u ono što objavljuje dok se ne uvjerite da su te objave prikladne. Potaknite dijete da preispita sadržaje koji su izloženi na društvenim mrežama. Svakako razgovarajte o oglasima na internetu, osobito o idealiziranim standardima koje promoviraju oglasi (iz kozmetičke industrije i sl.). Naglasite kako ovakvi oglasi često ističu nedostižne, idealizirane i nerealne standarde koji potiču potrošačko ponašanje. Razgovarajte o sadržajima koje objavljuju djetetovi vršnjaci. Primjerice, što određeni sadržaj govori o vrijednostima osobe koja ga je objavila, što osoba želi poručiti/objaviti tom objavom i slično. Umrežavanje na društvenim mrežama izrazito je popularno, kako među djecom tako i među roditeljima. Društvene mreže postaju tako velika napast kojoj je lako podlegnuti. Često objavljeni sadržaji gube karakteristike obavijesnih informacija i prelaze granice privatnosti i uljuđene međusobne komunikacije. Način komunikacije i ponašanja, ophođenja i vrijednosti koje pojedinci zastupaju, nužno traže kritičko promišljanje i vrednovanje umjesto izbora »slijepog sudjelovanja i praćenja«. Postavljanje zdravih granica djetetu jedan je od najvećih iskaza ljubavi, a donijet će više mira i radosti u obitelji.

Glazba u službi zdravlja

- *Još u dalekoj prošlosti grčki filozofi Aristotel i Platon u svojim spisima spominju pozitivan utjecaj glazbe na raspoloženje čovjeka.*

Autorica:
Slavica Čutura

Terapija glazbom ima duboku svoju povijest, još iz biblijskih dana i Davidovih gajda, a sustavnije počela se razvijati nakon velikih ratova kada su glazbenici odlazili u bolnice i svirali pacijentima koji su pretrpjeli tjelesne i emocionalne ozljede. Glavna svrha terapije glazbom uvijek je postizanje pozitivnih promjena u funkcioniranju, ponašanju i izražavanju emocija kao i poboljšanju cjelokupnog tjelesnog zdravlja. Terapiju glazbom mogu preventivno koristiti sve osobe bez obzira na dob, spol ili zdravstveno stanje. U zdravstvu se često koristi kod djece s teškoćama u razvoju, zatim kod srčanih bolesnika, ovisnika, starijih ljudi i drugih koji su oboljeli od tjelesnih i duševnih bolesti. Učinkovita je, prema istraživanjima i kod osoba koje se nalaze u palijativnoj skrbi. Glazba ima pozitivan učinak kod osoba koje imaju teškoće u socijalnoj interakciji i teško se nose s promjenama, ili im nedostaje interes za dijeljenjem doživljaja. Oni često imaju drukčiju empatiju i samosvijest pa pronalaze u glazbi neku vrstu sigurnog utočišta.

Postoje dvije vrste muzikoterapije. U aktivnoj se uz pomoć terapeuta improvizira i stvara glazba, a u receptivnoj se koriste metode slušanja, analize i opuštanja.

Dokazano je u više znanstvenih radova da kroz puhačke instrumente glazba djeluje na rehabilitaciju, poput pareze facijalisa. Tu se jednostavno rehabilitira 'glosfacijalne' teškoće, zatim potiče motoričke neurone na prstima, te istodobno spaja mozak, pluća i motoriku i čini u osobi koja se time služi stanovitu harmoniju. Glazbala s tipkama mogu služiti u rehabilitaciji „moždanog udara“ kod zatajenja ruke ili prsta.

Slušanje glazbe kod djece potiče socijalizaciju, emocionalni razvoj, aktivnost tijela i uma, a takođe predstavlja ugodnu i kreativnu zabavu. Kod sasvim male djece ponavljanje jednostavnih glazbenih brojalica može biti metoda za poticanje govora.

Postoje dvije vrste muzikoterapije. U aktivnoj se uz pomoć terapeuta improvizira i stvara glazba, a u receptivnoj se koriste metode slušanja, analize i opuštanja.

U Hrvatskoj se 'muzikoterapija' može studirati na Akademiji za umjetnost i kulturu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a promocijom se bavi Hrvatska udruga muzikoterapeuta.

Glazba može značajno pomoći kod:

- *Cerebralne paralize*
- *Poremećaja spavanja*
- *Urođenih srčanih bolesti*
- *Autizma*
- *Depresije*
- *Poremećaja hranjenja*

- *Terapija glazbom postoji od davnina*
- *Za njezinu primjenu ne treba imati glazbeno predznanje*
- *Služi kako bi se poboljšali neki tjelesni, emotivni ili neurološki problemi*

Taizé susret u Rostocku

T organizaciji zajednice iz Taizéa hodočašće povjerenja na Zemlji održano je u Rostocku u Njemačkoj od 28. prosinca 2022. do 1. siječnja 2023. godine. Među više od 5000 sudionika bili su mladi iz remetske župe predvođeni br. Josipom Marijom.

Posebno se osjetio duh zajedništva i radosti jer se novogodišnji susret održao nakon tri godine stanke. To se posebno očitovalo u razgovorima među sudionicima gdje se uvijek razmjenjuju iskustva i mišljenja koja obogaćuju sve prisutne.

Rostock je manji ribarski grad na Sjevernom moru, pa je većina sudionika bila smještena izvan grada. Remetska skupina bila je raspoređena u nekoliko manjih mjesta, gdje su domaćini otvorili vrata svojih domova i bili na raspolaganju za bilo kakvu pomoć, koja je većinom uključivala prijevoz do lokacija u mjestu smještaja ili do stanica javnog prijevoza za odlazak u Rostock.

Svakodnevne molitve tri puta dnevno (ujutro, u podne i navečer) vraćale su na izvore i podsjećale na susret s Kristom. U molitvi i pjesmi osjećala se blizina i zajedništvo, a trenuci tišine bili su prilika za osobni susret i razgovor s Bogom.

Osim Rostocka, župljani su posjetili Beč, Berlin i Prag u kojem svetište Malog Isusa vode karmelićani.

Andraž Mirt iz Slovenije došao raditi u Hrvatsku

- *U Hrvatskoj je puno opušteniji život nego u Sloveniji. Ljudi su u Hrvatskoj puno više povezani jedni s drugima nego u Sloveniji.*

vrlo tečnim hrvatskim jezikom u Remetama je ljubazni i susretljivi Andraž Mirt koji ističe da dolazi iz malog slovenskog grada Krško. »A sad već skoro dvije godine živim u Zagrebu

i radim u trgovini«, navodi Mirt. O tome koliko upućuje poruku mladima da ne odlaze iz Hrvatske, te usporedbi života u Sloveniji i Hrvatskoj, kaže: »Sam život u Sloveniji definitivno se razlikuje od života u Hrvatskoj. U Sloveniji je stvarno viši standard, plaće su također veće. No, u Hrvatskoj je puno opušteniji život nego u Sloveniji. Ljudi su u Hrvatskoj puno više povezani jedni s drugima nego u Sloveniji.« S puno strpljivosti trgovac Mirt koji radi u Remetama, u blizini remetskoga svetišta ističe da ga ono nadahnjuje u svakidašnjim problemima. »Vjera puno pomaže kod svakodnevnih problema i tako ih kao vjernik lakše s lakom prebrodim«.

Sindrom »kršćanskog hrčka«?

Često se u današnjici primjećuje bipolarnost društva, dakle da na jednoj strani žive raskošno bogati a na drugoj strani siromašni.

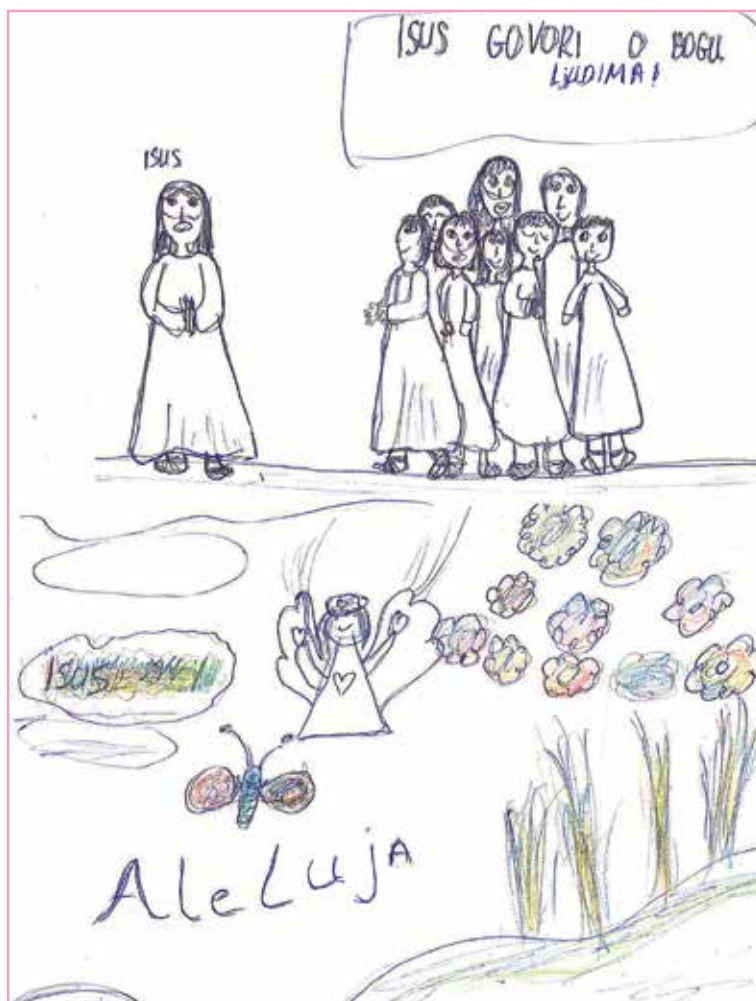
No, postoji i treća skupina za koju psihijatrija kaže da ništa ne bacaju i žive zatrpani stvarima, a ne vide oko sebe druge. Psihijatri su tom dali dijagnozu s opsesivno kompulzivnim poremećajem osobnosti. Dali su

posebnu šifru tvrdeći da je to zasebno stanje, jer često pretjerujući poput hrčka, psihijatri navode da »hrčci« imaju intenzivnu, neodoljivu potrebu nakupiti velike količine stvari, bez ikakve razumne potrebe. Zbog toga u njihovom domu ili na radnom mjestu ne može se normalno kretati i živjeti. I s vjerničkoga stajališta, zašto bespotrebno skupljati sve, a nekome je potrebno u datom trenutku i vremenu. Nije

potrebno biti bogat da bi se nekome pomoglo, ali biti »hrčak« pored dijagnoze je i egoizam. »Dajte i dat će vam se: mjera dobra, nabijena, natresena, preobilna dat će se u krilo vaše jer mjerom kojom mjerite vama će se zauzvrat mjeriti.« (Lk 6,36-38). (VČ)

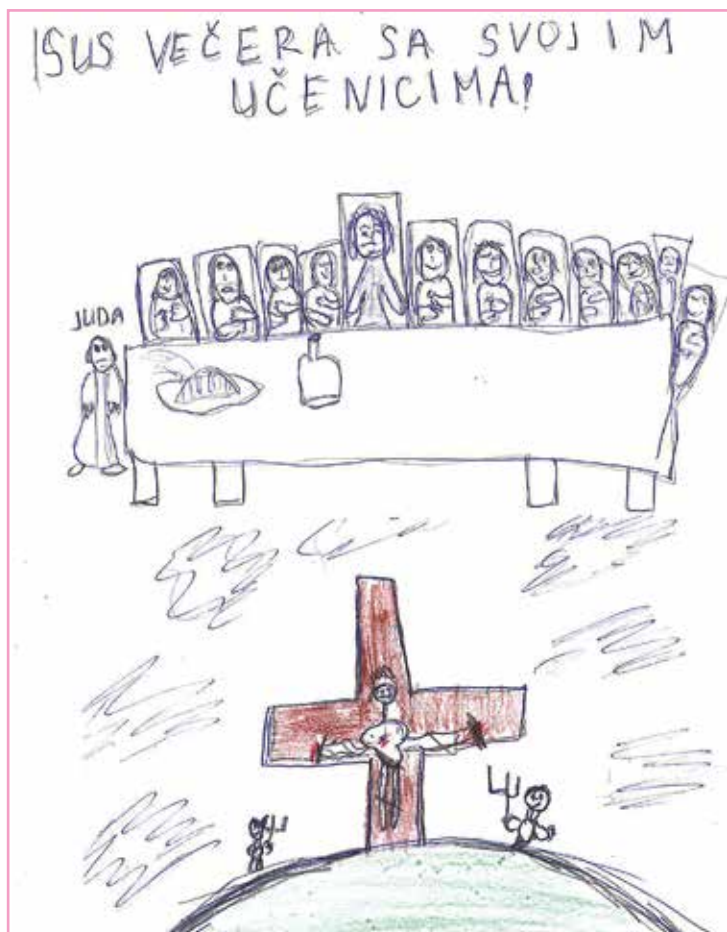
Evandjelja govore o Isusovoj ljubavi prema čovjeku

Isus je poučavao ljude da budu pažljivi, da razumiju jedni druge te da uvijek imaju osjećaja za ljude u potrebi. Isus i nas danas uči: da budemo dobri prijatelji – pomagati kada netko nešto ne razumije i da ohrabrimo jedni druge kada smo sve naučili i dobili dobre ocjene. Trebamo imati više pažnje i vremena za naše roditelje – članove obitelji. Trebamo ostaviti svoje mobitele i u ovom korizmenom vremenu više se družiti i zajedno razgovarati, te uživati u ljepotama prirode.

Nakon korizme, dolazi Uskrs – slavimo Isusovu pobjedu nad grijehom, mržnjom, zavisti. Uskrsli Isus nas uči i potiče da budemo radosni i vedra srca. Da nastojimo sve raditi s više ljubavi i razumijevanja. Uskrsli Isus je uvijek s nama!

Čuvaj sve ljude i molimo te, da bude više Tvojega svijetla u svijetu.

Razmišljanja vjeroučenika šestih razreda!

IZVADCI IZ MATICE ŽUPE /od 27. studenog 2022. do 10. ožujka 2023./

KRŠTENI

Maja Nikolić, Gabriel Karamatić, Lana Karamatić, Antonija Karamatić, Rudi Stjepan Mrazek, Naomi Asan Stančić, Josip Brajko, Marin Bruzanin, Lucija Semenski, Tomislav Semenski, Nikola Grgić, Franka Duspara, Mila Pretković, Juraj Kozar, Toma Stjepan Hadžić, Vice Vrdoljak, Mateo Vidak, Matej Sočnić, Korina Tolić.

VJENČANI

UMRLI

Stipan Gačić, Slava Tisak, Branimir Kadoić, Ana Svedrec, Vesna Šutija, Klara Omazić, Franjo Gojmerac, Božidar Španiček, Damir Vehar, Mato – Nikša Nikšić, Vesna Višnjić, Slobodan Mlinarić, Tajana Sršek, Jelena Futivić, Lovro Baričević, Milena Heintel Orlić, Jure Miličević, Štefanija Svedrec, Josip Čorak, Boris Krmelić, Daria Marjanović, Mihaela Hrgović, Nikola Šlibar, Danica Jurić, Luka Vrkljan, Irena Drobac – Šćuric, Jasna Grivičić, Katarina Kreš, Željko Filipčić, Marija Zegnal, Darko Kos, Ladislava Tkalčić Ivrlač, Vladimir Berc

Hrvoje Habljak

Hodočašće remetske župe u Svetu zemlju 14. - 21. 3. 2023.